

ZANIMIVA KNJIGA

VZOREC

Nekaj odlomkov iz knjige, ki ima sicer 400 strani.

Anton Tomažič

NAMESTO UVODA

Dobrodošli v prihodnost izmenjave informacij, kjer se besede prepletajo s slikami, zvoki in umetno inteligenco, da ustvarijo izkušnjo, kakršne še niste doživeli. Pred vami je e-knjiga, ki presega meje tradicionalnega branja in ki vas bo popeljala na potovanje skozi čas in prostor, obogatena z najnovejšimi tehnološkimi dosežki.

Vsaka stran te knjige je okno v svet, kjer se besedilo prepleta s čudovitimi fotografijami, ki oživijo zgodbo pred vašimi očmi. Video posnetki vas popeljejo globlje v dogajanje, medtem ko glasba ustvarja čustveno ozadje, ki vas bo prevzelo. Toda to še ni vse – umetna inteligenca v tej knjigi ni le orodje, temveč sopotnik, ki vam pomaga odkrivati skrite plasti zgodbe in vam ponuja prilagojene vpoglede.

cilj: narediti knjigo, kot je (v Sloveniji) še ni bilo ... inovativno ... odštekano ... multimedijsko ...

AVTOR JE:

OPRAVIČILO: V papirnti verziji te knjige nekateri mediji (video, glasba) še ne delujejo ... Ko bodo ustrezni mehanizmi (hologram) razviti, bo knjiga ažurirana ...

NAMESTO KAZALA

▶ POTOVANJA

obiskal že 115 držav po vseh celinah (pa ni všteti še 40 zveznih držav ZDA)

▶ NARAVA

bil potrjen planinski vodnik, vrtničkar, poljedelec, gobar, antarktični opazovalec

▶ KOLESARSTVO

kolesaril že v 50 državah, po vsej Sloveniji, naredil 800 km Camina

▶ BLOGI

pisal za: Pravniška lista, Moy Blawg, IUS-INFO kolumne, Časnik

▶ KNJIGE

napisal že 6 knjig, ki so izšle pri različnih založbah in na spletnem portalu Amazon

▶ EKOLOGIJA

bil zadolžen za vzdrževanje in markiranje planinskih poti Planinskega društva Litostroja

▶ POLITIKA

bil že disident, osamosvojitelj, podpredsednik politične stranke

▶ UMETNOST

bil že slikar, karikaturist, pisec zgodb, filmskih scenarijev, radijskih iger

▶ PODJETNIŠTVO

bil ustanovitelj družb IUS SOFTWARE, DARUJMO SI, InForm, AI-in Law

▶ ZANIMIVOSTI

bil regionalni zmagovalec za Evropo mednarodnega združenja krščanskih poslovnežev UNIAPAC 2019

▶ RELIGIJA

bil aktiven v odboru za gradnjo nove cerkve na Viru, nastopal v uprizoritvi Virski pasijon leta

▶ NARODNA SPRAVA

organiziral kulturni večer na to temo v Litostroju leta 1985, sprožil projekt KALVARIJA 1945

▶ FOTOGRAFIJA

razvijal še črno-bele v laboratoriju, do Nikon 9 z umetno inteligenco

▶ ZGODOVINA

pisal kolumne o Aristotlovi Državi, raziskoval svoje prednike do leta 1600, vseposvojitelj

▶ INOVACIJE

bil pionir pravne informatike, ustanovitelj IUS-INFA, izumitelj AlertX-a, BlinX-a

▶ PRAVO

specialist za investicijska dela v tujini, ima pravosodni izpit, bil predsednik Zakonodajno-pravne komisije v Skupščini RS

▶ FILM

avtor scenarija za celovečerni film ZLOM, ki je bil izbran na javnem natečaju VIBA FILM leta 1985

Avtor, pravnik in zelo uspešen podjetnik, iskriivo razmišlja o podjetništvu, svojih načrtih, novih možnostih, najsodobnejši tehnologiji, krizi, okoljskih vprašanjih ...

Iz knjige vejeta optimizem in navdušenje ob velikih priložnostih, ki se nam odpirajo v časih sploščenega sveta.

10 avtozapovedi

- ▶ Daj vedno avtorju, kar je avtorjevega, in državi, kar je državinega.
- ▶ Delaj tisto, kar te veseli.
- ▶ O tretjih osebah govori tako, kot da so zraven.
- ▶ Sodelavce vedno tikaj in se z njimi vsaj enkrat na dan do sitega nasmej.
- ▶ Ne delaj po nepotrebem tistega, kar lahko (bolje) naredi kdo drug.
- ▶ Vsak dan vsaj pol ure (več pa tudi ne ...) prosto surfaj.
- ▶ Ne delaj na blizu, kar lahko storiš na daljavo.
- ▶ Imej vse svoje dokumente v enem samem direktoriju.
- ▶ Takoj odgovarjaj na e-pošto.
- ▶ Ne delaj ob nedeljah.

RADIO EREVAN

VPRAŠANJE:

ODGOVOR:

VPRAŠANJE:

Ali je bilo v Jugoslaviji lepše živeti, kot v samostojni Sloveniji?

ODGOVOR:

Za komuniste vsekakor!

VPRAŠANJE:

Ali je bil Tito dober?

ODGOVOR:

Za svojo rit vsekakor!

VPRAŠANJE:

Ali je v Jugoslaviji bila svoboda?

ODGOVOR:

Gotovo: če te je zeblo, si se lahko tresel.

VPRAŠANJE:

Ali je res, da je bil v Jugoslaviji zelo visok standard?

ODGOVOR:

Načeloma DA, posebno za višje funkcionarje!

VPRAŠANJE:

Ali je bilo v Jugoslaviji dovoljeno kritizirati Tita?

ODGOVOR:

Načeloma DA, posebno iz tujine.

VPRAŠANJE:

Ali je v Jugoslaviji res imel oblast delavski razred?

ODGOVOR:

Načeloma DA, vendar preko posebne elite.

VPRAŠANJE:

Ali je bila Jugoslavija res na vrhu lestvice najbolj razvitih držav?

ODGOVOR:

Načeloma DA, vendar s spodnjega konca.

VPRAŠANJE:

Ali je bil res Tito največji demokrat?

ODGOVOR:

Vsekakor, saj si je dal svojo dosmrtno funkcijo predsednika zapisati kar v ustavo!

VPRAŠANJE:

Ali je bila v Jugoslaviji res zagotovljena pravica narodov do samoodločbe?

ODGOVOR:

Načeloma DA, seveda pa le ob soglasju zveznega CK-ja!

VPRAŠANJE:

Ali je bila v Jugoslaviji res zagotovljena pravica do gibanja?

ODGOVOR:

Načeloma DA, vendar le vsak drugi dan (glede na lihe in sode registrske tablice).

VPRAŠANJE:

Ali je bilo v Jugoslaviji res dobro poskrbljeno za počitek na delovnem mestu?

ODGOVOR:

Načeloma DA, posebno ob redukcijah elektrike!

VPRAŠANJE:

Ali so se ljudje v Jugoslaviji res prosto zbirali?

ODGOVOR:

Načeloma DA, posebno v vrstah za kavo!

VPRAŠANJE:

Ali je bila res v Jugoslaviji zagotovljena verska svoboda?

ODGOVOR:

Načeloma DA, še posebno če so obredi potekali na Stadionu JLA!

Radio Erevan O Titu in Jugoslaviji

Začasni učbenik za gimnazije

(dokler ne dobimo boljšega ministra za šolstvo)

ZANIMIVOST

En dogodek iz moje mladosti: nove vojake so nas v Raški postrojili in nek Vodnik je strogo vprašal: "Ko je ovdje pop?"... (tišina)... "Neka se javi! Ko je pop?"... (tišina) ... potem pristopi k vojaku Kmetcu: "Zašto se ne javiš?"... (vojak v zadregi:) "Ja samo idem u bogoslovnu gimnaziju u Ajdovščini..." "Isto ti je to: bićeš pop!"... itd. itd. In potem so ga nenehno maltretirali in zasmehovali... Ja, to je bila tista vaša opevana Jugoslavija! Pa še to: ta isti Martin Kmetec je danes nadškof v Izmirju.

GOSPOD TOVARIŠ

Naj tule opišem komično anekdoto, ki se danes sliši že povsem neverjetno. V (navidez) egalitarističnem (po ruskem vzorcu urejenem) prejšnjem režimu so ukiniteli celo po vsem svetu normalno naslavljanje ljudi z »gospod« in »gospa« ter uvedli »tovariše« in »tovarišice«. V slovenski opoziciji smo že najmanj vse leto 1989 med seboj začeli spet uporabljati normalno naslavljanje, kar se je vse bolj uveljavljalo tudi v vsakodnevem življenju. Ko smo prišli v parlament smo seveda z »gospod« naslavljali vsakogar, ne samo svojih političnih kolegov. Pa se je takoj prvi dan pojavil za govorniškimi odrom predstavnik nove opozicije (danes etabliran politik in zato njegovega imena rajši ne omenjam) in dejal, da naj se mi Demosovci kar lepo ogovarjamo z »gospod«, njih pa naj še naprej naslavljam s »tovariš« (kot so se nekaj časa še oni med sabo). Dogodek ilustrira, kako počasi in s težavo so se trgali od prejšnjega režima in miselnosti. Nekdo od nas mu je seveda pojasnil, da drugih ne kličemo »gospod« zaradi njih samih, temveč zaradi nas in naše vljudnosti. Prenovitelji (kot so se začeli odslej imenovati komunisti) in socialisti so se v parlamentu še nekaj časa med seboj ogovarjali s tovariši, vendar so kmalu odnehali. V vmesnem obdobju so si pomagali z besedo »kolega«, ko pa se je kasneje prvemu zareklo in je svojega strankarskega kolega prvič javno imenoval »gospod« pa smo se Demosovci na glas zasmejali ...

I.N.
R.I.

G A L E R I J A

ST. PETAR I. Č.

SAMOPREDSTAVITEV

ZLOM

NEKAJ O (NE)SREČI

Kadar praznujem (prvi ali drugi) rojstni dan, spet malo pogledal v mojo knjigo »Drugi kraj rojstva: Nevis« in se spomnil razmišljanj o (ne)sreči. Takšno pričevanje - iz nenavadne situacije, ko je človek prav blizu smrti - se mi zdi za vsakdanje življenje kar zanimivo in za koga morda celo koristno. Zato vam predstavljam odlomek iz poglavja »Deveti dan«...

Niti za trenutek mi ni bilo žal, da sem se že zvečer odločil, da bom namesto ležanja in čakanja, rajši skušal celo noč napredovati, pa čeprav zelo počasi in z velikimi napori. Tako sem imel ves čas vsaj občutek, da sem vedno bližje rešitvi, pa še zeblo me ni.

Rečna struga je sedaj postajala že dosti bolj položna, bila pa je zelo divja in raznolika. Med običajnimi kamenji so se nahajale tudi nagrmadene skale z nekaj metri premera, pa ogromna nanešena debla. Luna mi je omogočala, da sem videl le glavne obrise, ne pa tudi detaljev, predvsem pa ne sestave tal. Tako sem moral za vsako stopinjo posebej iskati podlago, sicer bi kaj hitro padel in se poškodoval. Še najlažje je bilo, če sem lahko stopil na večjo zlizano skalo in po njej naredil nekaj korakov. Najprej pa sem se je moral prijeti in se na skalo povzpeti, pri čemer mi je prišlo kar prav, da sem del napora prenesel tudi na roke.

Sedaj sem bil namreč že povsem izčrpan. Več kot teden dni brez hrane in le z minimalnim nadomeščanjem zunanje tekočine. Mislil se, da čutim (boleče) prav vse mišice in vse kosti v telesu. Za vsak dvig sem se moral napeti z vsemi močmi in po vsakih nekaj korakih sem moral počivati. Tako sem lahko napredoval le po kakšnih sto metrov na uro. Imel pa sem še kar srečo, da se nisem kaj bistveno porezal po bosih nogah.

Ko se nekajkrat kar nisem več mogel dvigniti, sem na glas izgovoril: »Marjanca!«. Misel na mojo punčko mi je pomagala, da sem zbral vse moči in se spet postavil na noge in se odmajal nekaj korakov naprej.

Zanimivo je, da me je luna kar lepo spremljala, kljub temu da je bil okrog rečnega korita zelo porasel gozd.

Zelo sem bil vesel, ko sem nenadoma pred seboj zagledal prvi znak človekove prisotnosti - majhen jez in plastične ter kovinske vodovodne cevi. Svojo funkcijo so očitno izpolnjevale med deževnim obdobjem, ko je bilo treba napolniti vodne zbiralnike Nevisa, sedaj pa si bile prazne. Kljub temu sem upal, da vodijo do kakšne zbiralne postaje, kjer so morda prisotni tudi ljudje. Vzel sem kamen in po njih tolkel, seveda ne toliko, da bi jih poškodoval. Skušal sem zvočno izraziti S.O.S. - tri kratke, tri dolge. Upal sem, da bo v nočni tišini kak dežurni v vodovodni postaji

slišal trkanje in da mi bodo poslali nasproti pomoč, saj nisem bil več prepričan, da bom sam prišel še kam daleč.

Tega mojega trkanja pač ni mogel nihče slišati, saj sem kasneje ugotovil, da so bile cevi prekinjene (opuščene) in v bližini postavljene druge...

Vlekla zelo se mi je tudi ta noč, čeprav me ni zeblo... Vlekla se mi je pač na drug način... Nekajkrat sem si privoščil malo daljši počitek, žal brez »domžalčank«... Se je pa ponovil tisti občutek, katerega izkušeni planinci dobro poznajo: dlje, kot počivaš, težje je spet vstati in nadaljevati pot.

Tokrat sem ob molitvi-prošnji dodal tudi že zahvalo, saj sem kljub vsemu postajal vse bolj optimist...

Čutim, da obstaja vse več možnosti, da se rešim. Teh devet dni (predvsem pa noči!) se mi je vleklo kot devet mesecev in če se bo tole vmesno obdobje nosečnosti med obema mojima življenjema deveti dan končalo z novim rojstvom, bom še DANES občutil pravo srečo. Morda se bo tale moja grozna situacija v trenutku spremenila v čudovit dogodek novega začetka, ki je dan le malo ljudem?

Ali bom znal to srečo izkoristiti in si jo kar najbolje porazdeliti na vse preostale dni mojega življenja? Saj se ponavadi s srečo obnašamo prav po mačehovsko. Ko nam ni dana, si jo želimo bolj kot vsega na svetu, ko pa jo držimo v roki, nanjo včasih prav hitro pozabimo, jo nekako kar pozabimo ali celo zavržemo.

Ali lahko ljudje vplivamo na svojo srečo? Ali si jo

lahko ustvarimo? Ali jo lahko poudarimo? Ali si lahko podaljšamo obdobja naše sreče?

Lahko sicer ustvarimo okoliščine, v katerih je več možnosti, da bomo srečni, ne moremo pa si je zagotoviti! Lahko si v enakih zunanjih okoliščinah en človek ustvari (izbere) srečo, drugemu pa to ne uspe.

To pa ne pomeni, da ljudje ne moremo VPLIVATI na lastno srečo. Nasprotno! Če si ne moremo sreče ZAGOTOVITI, si jo pa zagotovo lahko ONEMOGOČIMO!

Ko za nekoga obstajajo vse zunanje okoliščine, ki bi mu lahko omogočale srečo (celo po njegovih lastnih izbranih kriterijih), ima še vedno vse možnosti (po krščansko: prosto voljo), da ni srečen!

Zunanje okoliščine za (ne)srečo so lahko seveda zelo različne in tudi sam sem jih v življenju že veliko spoznal in izkusil. Dokaz, da pri tem nikakor ne gre nujno za kakršnekoli materialne zadeve, je spomin na moj (doslej) najsrečnejši dan v življenju. Bilo je to daljnega leta 1957, ko sem prejel prvo sveto obhajilo. V svoji otroški preproščini sem bil tako srečen, ker sem lahko prvič prejel Jezusa v svoje srce, da sem se počutil, kot da plavam v oblakih. Naslednji res srečni dogodek, katerega se takoj spomnim, pa je predstavljala moja prisotnost pri rojstvu Tonija... Se mi nov srečen dan obljublja prav danes?

Za pridnega dijaka ali študenta je ovira do sreče zadnji izpit, ki mu bo odprl pot do lepih počitnic. Za mlad par je most do sreče lastno stanovanje, v katerem si bosta ustvarila svoj domek. Brezposelnemu bi bilo dovolj, da dobi zaposlitev. Kakšen starček v hiralnici si želi le še to, da bi ga domači vzeli k sebi domov, kjer bi rad prebil zadnje dni.

In ko ljudje naredijo izpit, dobijo stanovanje, se zaposlijo, pridejo domov, so lahko vsaj za nekaj časa srečni. Lahko pa dopustijo, da jih ob tem spet nekaj zamoti (morda tudi kakšna malenkost) in sreča že splava po vodi. Študent se lahko nesrečno zaljubi, mlad par se skrega zaradi tašče, zaposlenega zamori šef, starčka pa neizmerno moti bučna glasba pri sosedih...

Kdor sreče ne zagrabi (občuti) takoj, ko ga obišče, je morda nikoli ne bo občutil.

Kdor hrepeni po VELIKI sreči, morda ne bo nikoli doživel niti majhne sreče.

Jaz si skušam vsaj nekaj sreče omogočiti tudi tule, med kratkim počitkom, medtem ko se naslanjam na veliko skalo ter lovim sapo: predvsem sem še vedno živ! Imam možnost gibanja, odkar sem se rešil iz tiste moje luknje (kako neizmerno boljši občutek imam, kot če bi bil še tam notri!). Obstaja možnost, da bom še videl svoje najdražje! Nimam kakšne hujše bolezni! Nimam kaj slabega na vesti. Bog mi je milosten. Teren je vse manj strm. Rane so se mi zacelile. Ptički prav lepo pojejo. Luna mi sveti. Ne zebe me! (Zgornjo majico

celo slečem in zavržem, saj mi spodnja zadošča). Tam zunaj me ima marsikdo rad. Ljudje celo molijo za mene. Slovenija je samostojna. Nevižani so svobodni. Oddahnil sem si, lahko spet lažje diham... Lahko bi bilo še VELIKO slabše!

Tipam za novimi stopinjami, iščem nove oprimke.

Kaj bom povedal ljudem, če me bodo povprašali po mojih izkušnjah?

Naj pogledajo okrog sebe in skušajo biti srečni, vsaj za kratek čas, s tistim, kar pač vidijo okrog sebe. Naj ločijo bistvene probleme od povsem nebitvenih! Naj ne dovolijo, da jim malenkosti branijo pot do sreče! Naj se odprejo Njemu, če rabijo ljubezen!

Dijak, ki naredi izpit naj se tega iskreno veseli, ne da bi se že bal fakultete. Mlada zakonca, ki sta dobila lastno stanovanje, naj se vanj zakleneta in tri dni uživata svojo zasebnost. Kdor je bolan, naj premišluje o tem, kako bo ozdravel. Kdor je osamljen, naj pomisli na tiste zapornike, ki so proti svoji volji več let med sojetniki in si zamisli, kako bi si oni želeli, da bi bili svobodni. Kdor je povsem brezvoljen in nesrečen, naj pomisli na lačne in žejne brezdomce ter svojo nesrečo primerja z njihovo. Kdor je zdrav, naj pomisli na bolne. Lahko bi bilo še VELIKO slabše.

Ali bom s temi svojimi spoznanji v mojem nadaljnjem življenju potem nenehno srečen? Niti slučajno! Tako kot vse druge ljudi me čaka negotova prihodnost, dobre in slabe stvari, morda tudi kakšna večja nesreča, mene ali mojih bližnjih, vse pogostejše bolezni, zobozdravniki, finančne skrbi, vzgojni problemi, in še na tisoče drugih težav.

Ampak v teh bodočih težavah se bom vedno skušal (po) tolažiti, predvsem tako da bom poiskal tiste pozitivne okoliščine, ki mi bodo pokazale, da bi bilo lahko še VELIKO slabše in da me morda v življenju čaka tudi še na tisoče drobnih užitkov in prebliskov sreče.

Morda pa sem moral priti v tole oddaljeno džunglo in vse to doživeti prav zato, da sem spoznal, da je sreča že to, da ni nesreče?

S prvim jutranjim svitom so se bližje zaslišali tudi že zvoki naselja, delno iz pristanišča, delno iz cest... Posebno vesel sem bil prvih petelinjih glasov, ki so naznanjali mojo odrešitev.

Če ne prej, sem tedaj sklenil, da še posebno nagradim prvega, ki mi bo dal piti... Ker sem skupaj s spominskimi karticami izgubil tudi preostali denar, sem se odločil, da bom dobrotniku dal edino stvar, ki sem jo še imel – mojo ročno uro. Ker se je medtem že zdanilo, sem si jo še enkrat snel in se prepričal, da je na njej tudi posvetilo moje žene: »Tonetu za 50 let«, saj mi jo je podarila preteklo leto, ko sem srečal Abrahama. Ampak vedel sem, da Mirjam ne bi imela nič proti, da uro podarim tistemu, ki mi bo prvi pomagal.

Sedaj je bil že dan – četrtek – na izlet pa sem odšel v sredo. Rečno korito je bilo že čisto položno. Za vsakim ovinkom sem pričakoval pogled na naselje. In res – najprej sem videl kakšno drevo, ki ga je verjetno zasadil človek. Pred mano se je pojavil celo limonovec, z zelenim sadežem. Najprej sem mislil, kako mi bo limona teknila, toda odkril sem, da je zelo trda in pekoča. Zavedal sem se, da imam vse razpokane ustnice in jezik.

Moral sem izgledati kot prava prikazen: shuššan, umazan, ves popraskan...

Skušal sem še kaj zavpiti, pa nisem zbral kaj dosti moči... Bolje, da se še toliko potrudim, da pridem do kakšne hiše! Vedel sem za psihološko finto: do tja se še nekako lahko opotekam – ko pa se bom znašel tam, ne bom mogel narediti niti koraka več...

Če bi bil od naselja oddaljen še več kilometrov, in bi ne bilo druge možnosti, bi pač še hodil in hodil in hodil in nekako hodil... Če se ne bi rešil danes, bom moral prespati še enkrat ali še dvakrat in verjetno bi (pre) živel še nekaj dni... Toda, če se znajdeš na robu rešitve, ti vse popusti in v noge se zlije svinec...

In res, ko sem za zadnjim ovinkom zagledal nekakšno makadamsko cesto, sem vedel, da sem v civilizaciji, zato sem se le še opotekel do trave ob cesti (da me ne bi kdo še povozil) in se zgrudil na tla... Tu me bodo pa že našli... Bolje tako, kot da se mučim še 100 metrov in iščem prvo hišo... Ni vredno, tako izčrpan sem...

Vrti se mi že, vse vidim le megleno in morda bom kar zaspal... Sklenem, da vsake toliko časa zavpim na pomoč... Pa vidim, da to pač ne bodo več klici, ampak kvečjemu hropenje: »Help!« (je krajše kot »Na pomoč!«)...

Slišim peteline in druge domače zvoke... Nenadoma zaslišim nekaj bližjega... So to koraki? Odprem oči in in tik pred obrazom zagledam ponošene škornje, nato mačeto, ki visi ob njih... Obrnem se in zahropem: »Good man, water...« (»Dobri človek, vode!«). Nekoliko se obrnem, da vidim starejšega domačina, ki se odpravlja na delo. Začudeno me gleda, vendar mu je kmalu jasno: »A vi ste tisti, ki ga vsi iščejo že ves teden?« Iz svoje cule vzame plastično steklenico, polno VODE ...

Celotno knjigo si lahko preberete tudi tule:

TARDIGRADI ALI POČASNIKI

Ko je Neil deGrasse Tyson opisal Zemljo kot "planet tardigradov", je želel poudariti izjemno odpornost in prilagodljivost teh mikroskopskih organizmov. Tardigradi, znani tudi kot vodni medvedki, so sposobni preživeti v ekstremnih pogojih, kot so visoke in nizke temperature, visoki pritiski, sevanje, dehidracija in celo vakuum vesolja. Zaradi teh lastnosti so tardigradi postali simbol odpornosti in prilagodljivosti življenja na Zemlji.

Iz seminarske naloge hčerke Marjane Tomažič:

Tardigradi so majhne živali, poznane tudi pod imeni počasniki ali medvedki. Njihovo ime izhaja ravno iz njihovega počasnega stila življenja, v grščini "tardus" pomeni počasen, "gradus" pa korak.

Večino živečih tardigradov najdemo v vlažnih habitatih, kot so vodni sloji na mahu, lišajih, jetrenjakih in nekaterih kritosemenkah, v prsti in na gozdnih tleh. Drugi živijo v različnih sladkovodnih in morskih

bentoških habitatih, tako v globinah kot v plitkejših delih, v intersticijah ali na obalnih algah. Zabeleženi so bili tudi v vročih vrelih. Nekatere morske vrste so komezali na pleopodih izopodnih rakov ali na škrgah školjk, poznane so tudi parazitske vrste, ki živijo na epidermisu morskih kumar in vitičnjakov. Občasno se pojavljajo v večjih gostotah, tudi do 300,000 živali na

kvadraten meter v zemlji, v mahu pa kar do 2,000,000 osebkov na kvadratni meter.

V velikosti segajo nekje med 100 do 150 μm , poznane pa so tudi vrste, ki dosežejo dolžino do 1.7 mm. Največ vrst je široko razširjenih in kozmopolitskih. Njihova jajca, ciste in osebki v stanju kriptobioze so zelo lahki in odporni, zato lahko z vetrom, peskom in drugimi živalmi prepotujejo velike razdalje.

Dejstvo je, da so ti mali organizmi fenomen narave. S svojimi izjemnimi sposobnostmi preživetja v ekstremnih razmerah jih najdemo skoraj v vseh habitatih našega planeta. Neverjeten je tudi podatek, da obstaja tako veliko število vrst z izjemno diverzitetjo in kljub temu, da nas obkrožajo vsepovsod, večina ljudi zanje ne ve. To je le še en dokaz več, da obstaja še ogromno neodkritih vrst, katerih obstoja se še ne zavedamo.

Vemo, da ima v naravi vsaka prilagoditev svoj razlog, saj je varčevanje z energijo zelo pomembno. Vprašanje je torej, zakaj so evolucijsko razvili prilagoditve na tako ekstremne razmere, ki se v naravi na zemlji ne pojavljajo? Srhljivo je dejstvo, da preživijo tudi v vesolju. Obstaja več teorij, a zagotovega odgovora na to kljub vsej znanosti še nismo dobili. Prepričana pa sem v nekaj: da bodo preživeli še mnogo preizkušenj, ki jih ostale vrste mogoče ne bomo in s tem nadaljevali s svojo tiho vladavino na tem planetu.

Marjana Tomažič je
varstvena biologinja

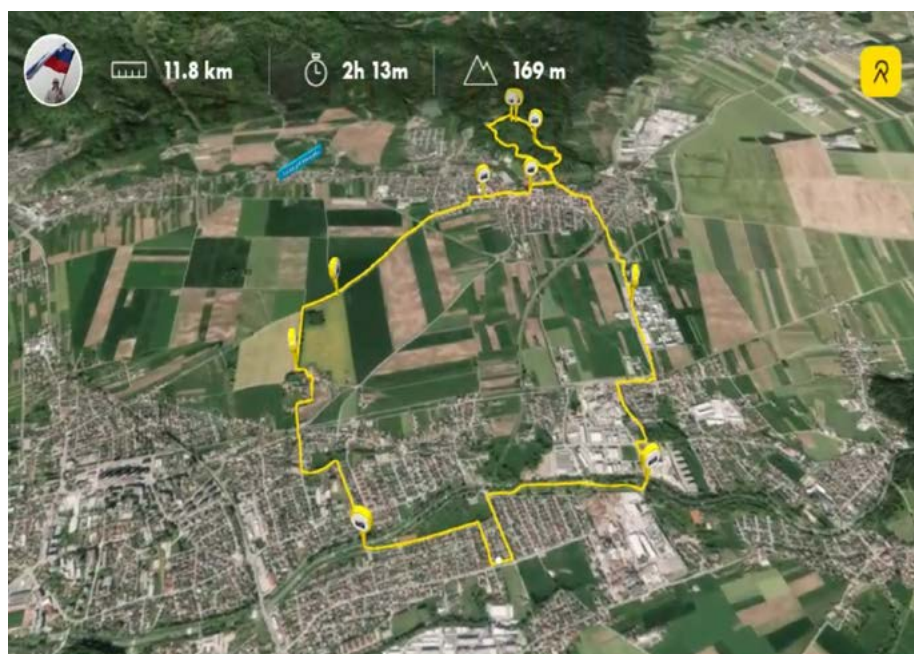

Sodobna digitalna tehnika pri kolesarjenju omogoča natančno sledenje poti in beleženje podatkov o vožnji, na koncu pa lahko dobimo še lepo poročilo. Poleg tega pametni senzorji in povezane naprave omogočajo spremljanje zdravstvenih parametrov, kot so srčni utrip in raven kisika v krvi, kar prispeva k varnejši in bolj prilagojeni vadbi.

Umetna inteligenca se vse bolj kaže tudi na področju fotografij in videa... Najprej je le pomagala očistiti stare slike in jih obarvati, vse bolj pa jih lahko še bolj poživi... Meni je obarvala tole črno-belo fotografijo z očetom... mamo v mladosti pa je celo "oživila", da se nasmehne in obrne glavo...

Ena mojih najljubših aplikacij je RELIVE, ki omogoča sledenje in deljenje vaših aktivnosti na prostem na edinstven in vizualno privlačen način.

Z umetno inteligenco si lahko tudi popestrite frizuro...

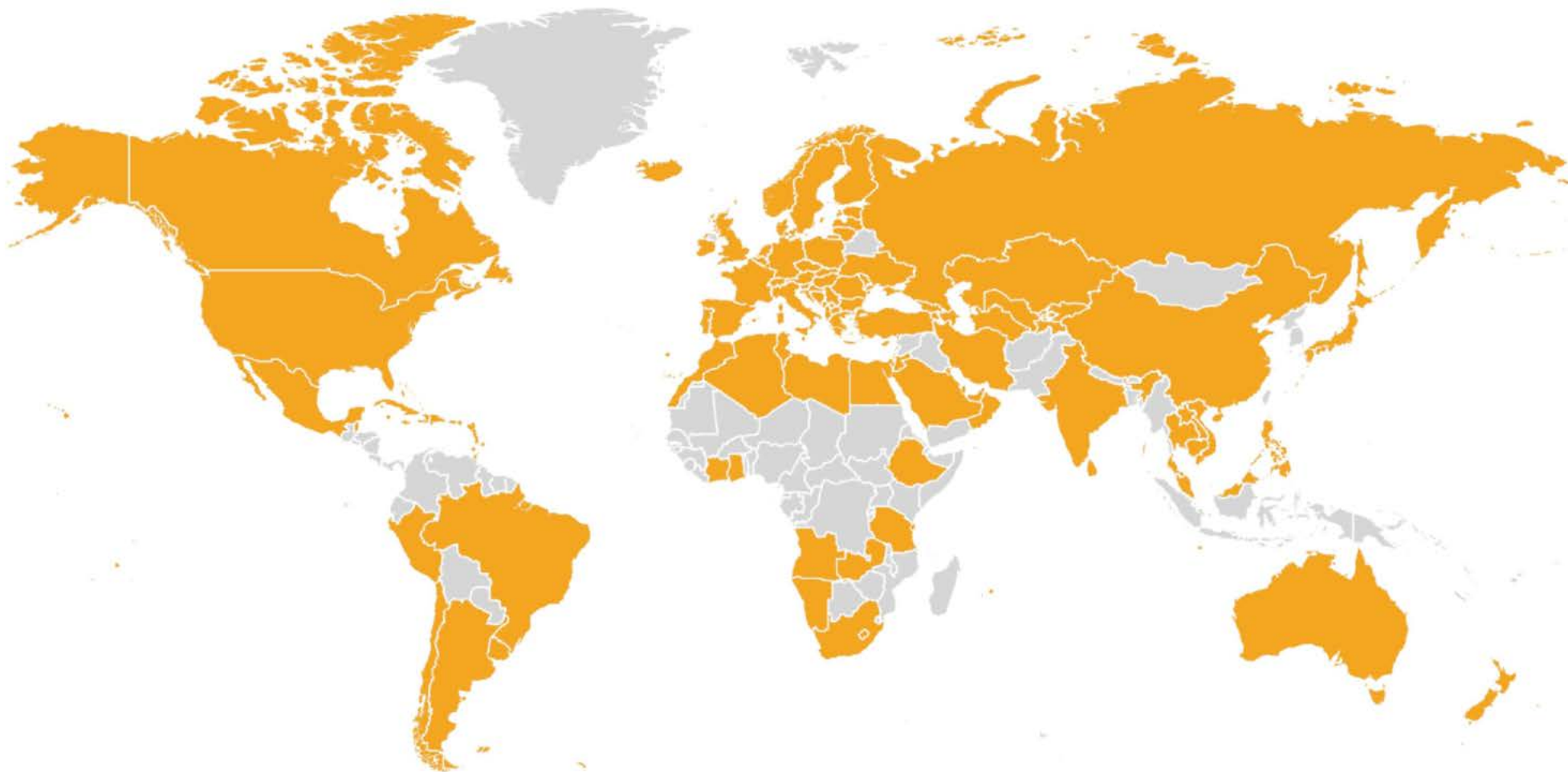
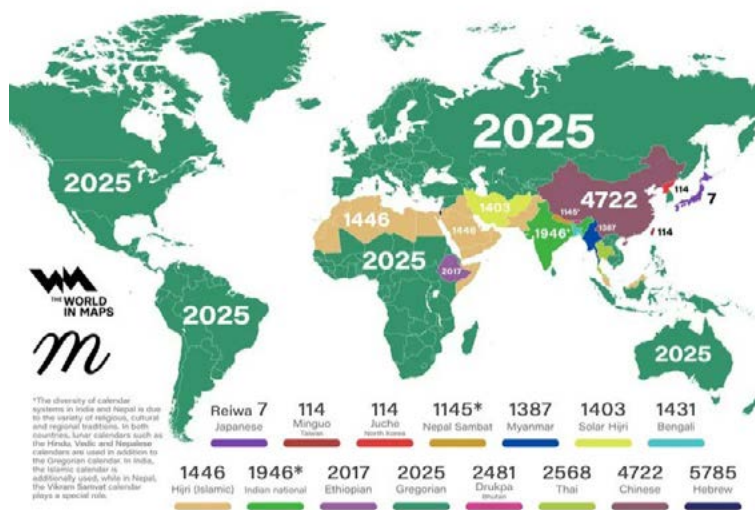
115 DRŽAV IZ VSEH CELIN

Popotovanje je zame postalo več kot le zbiranje žigov v potnem listu; je vse bolj način življenja, ki me bogati na toliko ravneh. Do danes sem obiskal že 115 držav po vseh celinah, kar je dosežek, na katerega sem zelo ponosen. Res je, da so bili nekateri moji obiski kratki postanki med letom, vendar sem v večini teh držav prebil dovolj časa, da sem spoznal njihove značilnosti, kulturo in se povezal z njihovimi prebivalci. Vsaka država, ki sem jo obiskal, mi je ponudila nekaj edinstvenega. Spomini na bujne tropske gozdove, stare ruševine Angkor Wata, puščave Namibije, ledene plošče Antarktike, plaže Tahitija in urbane džungle Manile so mi ostali globoko v srcu. Toda, kar je najpomembnejše, so ljudje, ki sem jih srečal na svoji poti. Njihove zgodbe, nasmehi in gostoljubje so tisto, kar resnično daje smislu mojim potovanjem.

Modern World

World calendar systems

Which year will be on January 1, 2025 (according to the Gregorian calendar) in different countries of the world?

POTEPUŠKO KOLESARJENJE

Poznamo veliko različnih vrst kolesarjenja: otroško, za v službo, rekreativno, športno, tekmovalno, množično, gorsko, turistično... Moj lastni, najljubši način pa je - potepuško kolesarjenje! Ko se sproti veliko ustavljam, fotografiram... govorim z različnimi ljudmi... kaj pojem in popijem... proti večeru pa iščem in slejkoprej tudi najdem ustrezno prenočišče... Nobenega vnaprejšnjega načrta, obveznosti, rezervacij... Kar bo, pa bo...

Odlično spečen (na poseben način!), sočen in hrustljav belokranjski kozliček... Takega so nam postregli v Vinici, pri Metki Čemas, kjer imajo tudi prijetna prenočišča. Po celodnevem kolesarjenju meni paše vsaj dvoje: dobra papca in pijačka... pa tudi možnost sprostitve v vodi... tako kot tule v Kolpi... Sicer pa po Sloveniji obstaja kar precej zdravilišč, kjer se (po mojih izkušnjah) po navadi dobi prenočišče tudi če nimaš predhodne rezervacije...

Očitno so električna kolesa nezadržno na pohodu. Pa nikar ne mislite, da gre pri tem lahko le za razvajanje (zabušavanje). Jaz jih vidim predvsem kot pripomoček, s katerim bomo lahko precej dvignili starostno dobo aktivnega kolesarjenja. Dejstvo je, da z leti postajajo strmi klanci vse večje breme in se zato počasi odpovedujemo "strmim" turam... Električna kolesa pa nam lahko zelo pomagajo in spet omogočijo tudi najzahtevnejše izlete. Verjetno je odveč pripomniti, da pameten uporabnik električnega kolesa nič manj ne "goni", ampak le aktivira dodatno energijo predvsem za klanče...

Za takšno vrsto kolesarjenja, kot ga največ prakticiram jaz, je najbolje imeti kolo, ki je nekaj na sredi med cestnim (ki je hiter in ima zelo ozke zračnice) in gorskim (ki je počasen in ima široke zračnice). Tako lahko veliko in dolgo vozim po asfaltu, enako tudi po dobrem makadamu, za silo pa gre tudi po grobem terenu ali celo travnatem terenu...

Kolesarjenje je najboljši način potovanja (pa še zdrave rekreacije zraven): čeprav lahko daleč prideš (prednost pred hojo in tekom), imaš še vedno dovolj časa za opazovanje okolice in veliko bolj intenzivno doživljanje (zrak, vonjave, veter, temperatura), kot s kakšnim (hrupnim) motornim vozilom... Ker je skoraj vsako sekundo pred teboj drugačna slika, se možgani temeljito prezračijo in domov se vrneš dosti bolj mentalno "prezračen" kot s kakšnega poležavanja po plaži... Pa še ceneje je...

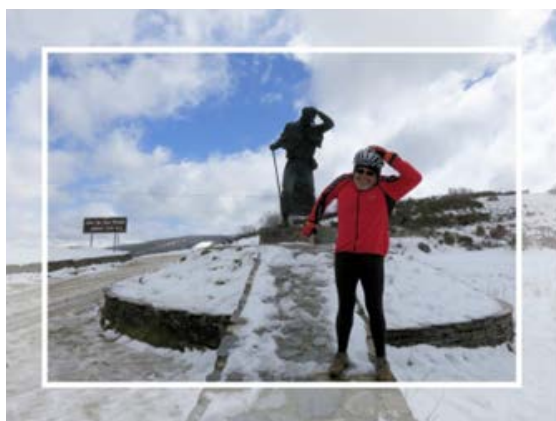

Najprej bom prikazal nekaj fotografij s takšnih mojih kolesarjenj, ki potekajo po domovini Sloveniji ali po bližnjem Jadranu. To pomeni, da se lahko odpraviš na pot kar od doma... ali pa te kolega zapelje na kakšno ustrežnejše izhodišče... Kot na primer tule, ko sem začel s kolesarjenjem na Loškem Potoku, ter se preko dežele Petra Klepca spustil do naše lepe Kolpe...

Zadnje čase je vse več tudi kolesarjenja po otokih, kar je svojevrsten užitek. Zjutraj imamo najprej na ladji bogat (tudi kalorično) zajtrk, nato kolesarimo čisto na druge strani in luke otoka, kjer nas že čaka ladjica. Namesto pod tuš, gremo vsi prepoteni na kopanje v morje... Ko se preoblečemo, se še malo sprehodimo po mestu, nato pa sledi skupna odlična večerja na palubi... klepet in kakšna pesem... pa ni problem zaspati. Pri nas je za takšna kolesarjenja specializirana agencija Chebul...

ŠPANIJA Nekaj posebnega pa je bilo moje romanje s kolesom – Camino. V osmih dneh sem naredil 800 km... vsak dan po 100... pa je bil kar hud zalogaj, glede na to, da je bilo treba premagati kar veliko hribov in dolin...

Buen Camino! Sem vedno pozdravljal romarje pešce, ko sem jih prehiteval ter zazvonil z zvončkom na kolesu... In sem vedno dobil prijazen odgovor Buen Camino!...

Glavni problem je bilo pa (za mene) nepričakovano hladno vreme, tako da sem moral večkrat na gorskih prelazih voziti tudi po snegu. Tule, ko kažem, da so za mano že 4 dnevi, ga je bilo še malo... Pač nisem pričakoval kaj takega aprila v sredozemski Španiji...

LITVA – Pa še fotografija z mojega najbolj nenavadnega kolesarskega dogodka... V nekem gozdu daleč od vsake civilizacije, me je ustavila (precej gola) lepotica, ki je v roki imela dve – sekiri!! Zraven je bil pa njen fant, ki je to celo fotografiral... Za trenutek sem kar »zacvikal« (precej berem skandinavske kriminalke...)... potem pa videl, da pač delata kakšne bolj provokativne fotografije... Smo se malo pogovorili in za spomin sem ju prosil, da sta naredila še tale posnetek z mojim fotoaparatom...

Kadar ni snežilo, je pa deževalo... in ponekod je bilo blata toliko, da sem moral kolo kar »peš« porivati v hrib... Je bilo pa zato zadovoljstvo še toliko večje, ko sem prispel v kakšno toplo zatočišče med druge so-romarje...

Stara podrtija

Ne spustim!

Pet bušmanov

Uspešen polet

Pisana družčina

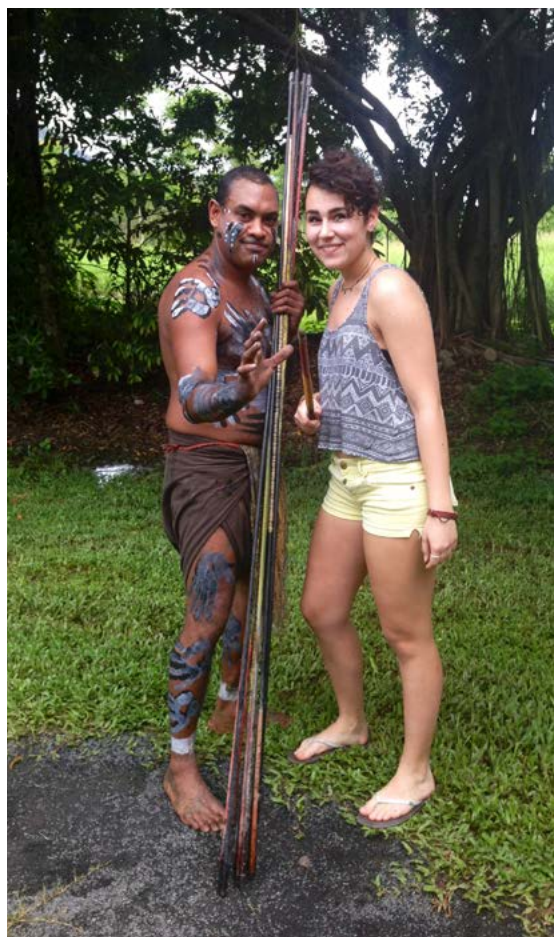

Večerna griva

IZOLACIJA ALI INTEGRACIJA?

Razlike v stopnji »civilizacije« so med različnimi deli našega planeta ogromne! Medtem, ko je večina človeštva že globalno povezana v najrazvitejšo tehnično družbo 21. stoletja, so marsikje v oddaljenih džunglah še plemena na stopnji kamene dobe... tudi takšni, ki še niso stopili v stik s »civilizacijo«. V takšnih primerih sta seveda upravičeni zaskrbljenost in skrb, da ne bi stik tako različnih družb povzročil problemov in težkih posledic, predvsem za neizkušena in nezaščitena plemena. Tako so na primer tudi pripadniki plemena Maško Piro v Peruju doslej zavračali stike s tujci, sedaj pa so jih začeli mamiti predmeti tehnološke revolucije, vendar obstaja nevarnost, da bi njihovi člani, doslej niti oblečeni ne, ob stiku z »zunanjim svetom« zboleli za usodne bolezni ali se zapletli v nepotrebno nasilje. Pristojne oblasti zato skušajo omejiti ali vsaj regulirati prve stike dveh tako različnih družb, kar je popolnoma logično in upravičeno.

Še veliko več pa je po vsem svetu (ostankov?) ljudstev, ki so ponavadi kot »domorodci« tudi dosti manj razviti od kasnejših prišlekov (ponavadi celo »okupatorjev«) in so njihova kultura, bivališča, oblačila, oprema itd. tudi zelo posebna, različna, in prvobitna, vendar hkrati tudi že zelo ogrožena od veliko bolj razvitega okolja »prišlekov«. Ker sem imel letos to srečo, da sem nekaj takšnih družb osebno spoznal (avstralski Aboridžini, novozelandski Maori, norveški Lapenci, afriški Bušmani, Masaji in Himbe) sem precej spremenil svoje mnenje o pomembnosti in (ne)potrebnosti tesnejših stikov med »prvobitnimi« in »razvitimi« ljudmi. Doslej sem bil namreč pod vtisom, da po navadi tudi turisti zelo ogrožajo (in dostikrat celo ponižujejo) domorodce. Pa ni čisto tako: ustrezno regulirani odnosi na področju turizma imajo lahko za ogrožena plemena ali ljudstva zelo pozitiven

SRBSKI ŠOPLUK

Šopluk je skupni termin za pokrajino v centralnem Balkanu, ki se danes razteza med Bolgarijo, Srbijo in Makedonijo, Šopci pa oznaka za ljudi, ki tam živijo. Jezik jih očitno ne družijo (pre)več, saj govorijo zelo različne dialekte vseh treh držav. V zgodovini so imeli več drugih skupnih lastnosti (kot na primer trmo in smisel za humor), danes pa je skupni občutek le še blede senca, saj mnogi prebivalci Šoplučka (vsaj v Srbiji) niti ne poznajo več tega izraza.

Na svojem potepuškem kolesarjenju po Južni Srbiji sem si seveda z veseljem in doživetjem ogledoval tudi lepe srbske cerkvice. Komaj sem čakal, da naletim tudi na kak čarobni samostan. Ko sem že prvi dan obiskal cerkvico v Vranjski banji, sem lahko molil kot doma, saj so me z vseh strani spremljali Jezus, svetniki in – Marija. Ravno zaradi slednje mi je "sestrska" pravoslavna vera še malo bližja kot protestantska. Tole je Cerkev Sv. Ilije v Vlasini

Z mojim načinom potovanja – potepuško kolesarjenje – sem skušal sam najti, kar je še ostalo od Šoplučka. Vsem znana posebnost je seveda – šopska solata! Prva, katero so mi servirali, je bila res odlična in vredna svoje slave: znotraj zelo osvežilna, predvsem s paradižnikom in kumarami (oboje narezano na precej velike kose), od zunaj pa čisto prekrita z na tanko naribanim sirom.

Med vožnjo od Vranjske banje do Bosilegrada sem pa naletel na pravo ekološko (mega) bombo. Od daleč se popotniku zdi, da gre za kakšno veliko (umetno) jezero, ko pa se približaš, ugotoviš, da gre za (pol)suh materijo – naplavino, jalovino rudnika svinca in cinka v Krivi Feji. Na začetku se še nekaj blešči od vodne površine, konča pa se z grozljivim "nasipom" (kot kakšen jez, visok 150 m) sredi lepega gozda.

Najslabše razvita srbska pokrajina (Šopluk) ima sicer velik potencial za turizem, vendar se nerazvitost kaže tudi na tem področju.

Potem ko preko Bookinga najdeš lepo opisan "smeštaj", okrašen s privlačnimi fotografijami, je stvarnost seveda precej drugačna. Moja prva soba je bila kar solidna, predvsem pa je bila čista, ampak zakaj ne morejo malo popraviti tudi okolice? Tak je bil razgled iz moje sobe...

Ob bežnem srečanju so mi domačini ogorčeno povedali, da se nevarna dejavnost dogaja (in še vedno nadaljuje) že 50 let. Imela naj bi zelo negativne posledice za zdravje in je že veliko njihovih sorodnikov umrlo za boleznimi, povzročenimi z velikimi dozami nevarnih cianidov. "Naj za to sramoto izve cela Evropa!" so klicali za menoj. Ko sem preverjal na spletu, sem videl, da se nosilci dejavnosti branijo pred obtožbami z običajnimi birokratskimi postopki, sumljivimi inšpekcijskimi pregledi in argumentom o 400 delovnih mestih.

TIPIČEN SLOVENSKI TURIST

Čeprav se verjetno vsi zavedamo problematičnosti stereotipov, pa jih vendarle kar pogosto (in dostikrat s pravim užitek) uporabljamo, posebno v kakšnih vicih in zaprtih družbah... Vsi vemo, kaj naj bi bili tipični Škoti, Bosanci, Francozi ali Nemci... In se na ta način sproščeno zabavamo... Kakšen pa na bi bil tipičen Slovenec?

Ko nas je slovenska turistična agencija Intelekt na Djerbi povabila na enega od možnih izletov, so napovedali tudi precej zabavnih dogodkov. Med drugim naj bi domačini (Tunizijci) preoblečeni v gusarje oponašali tudi tuje turiste, tako kot jih pač oni vidijo. Saj veste: Italijani s številnimi družinami delajo kraval, Nemci skoparijo z napitninami itd. Ampak – napovedano je bilo tudi, da bodo oponašali (tipične) slovenske turiste... Prav zanimalo me je, kakšen stereotip imajo o nas, vendar se na žalost izleta nisem mogel udeležiti in mi je to ostalo uganka.

Sem pa o tem malo premišljeval in ugibal...

Morda pa je kaj v zvezi z odnosom do »all inclusive« storitev? Na to sem pomislil, ko sem naslednji dan na avtobusu nekega drugega izleta poslušal (tako, kot vsi drugi slovenski turisti) hude pritožbe nekoga, ki se kar ni mogel sprijazniti, da prvi večer po prihodu v hotel ni dobil večerje. Jaz je seveda nisem niti pričakoval, saj smo imeli zelo pozen polet in smo v hotel prispeli po polnoči in sem komaj čakal, da si bom ohladil noge ter čim prej zaspal. Naš slovenski Turist pa se kar ni mogel sprijazniti s tem, da ni bilo večerje – »Ker je bila plačana!«...

Veste, kaj pa je za mene nekaj negativno-tipično slovenskega? To, da v Sloveniji še vedno nimamo zgrajene skoraj nobene vetrne turbine! Mencamo in mencamo ter mečemo polena pod noge tistim, ki malo izstopajo s svojimi idejami in nas želijo vključiti v svetovne tokove neizogibne borbe za rešitev energijskih problemov in onesnaževanja okolja...

Že nekaj let se zgražam, ko (bežno) spremljam javne polemike, postopke in dileme okrog postavitve nekaj prvih vetrnic na neki ne-vem-že-kako-se-imenuje rebrici.

In kakšne nasprotne »argumente« slišim – proti prvemu alternativnemu energetskemu viru! Da bo tistih nekaj vetrnic kazilo pokrajino? (Po mojem jo bo še polepšalo!) Da se jih bodo morale kakšne ptice za celih 20 metrov ogibati?

Prosimo? Ko sem malo proučeval tematiko najčistejšega alternativnega energetskega vira – vetra, sem naletel na tale podatek, nad katerim naj se zamislijo tisti nasprotniki vetrnih turbin, ki se sklicujejo na nekakšno ogrožanje habitata. Nekaj ptic je morda res v preteklih dvajsetih letih tragično izgubilo življenje zaradi vetrnih turbin. Vendar pa jih je zaradi letališč umrlo kar 250-krat več, zaradi pesticidov 700-krat več, zaradi vozil 700-krat več, zaradi visokonapetostnih vodov 88-krat več itd. (Vir: Erickson et al. 2002 Summary of Anthropogenic of Bird Mortality).

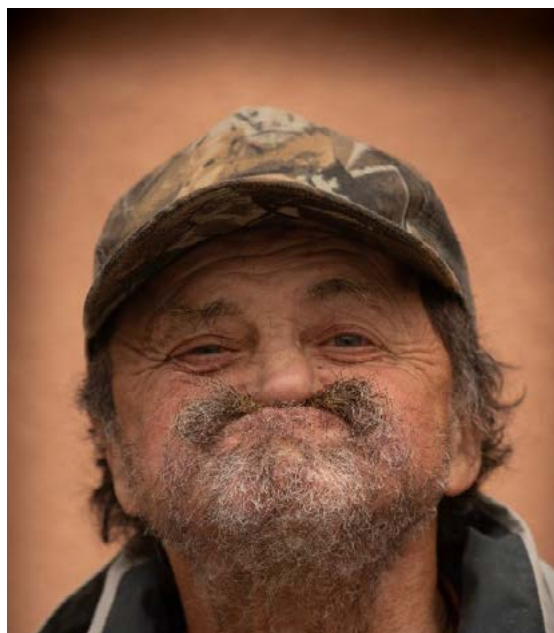
Gotovo so vsi drugi energetske objekti veliko bolj nevarni za okolico, kot pa vetrnice!

Iluzorno je pričakovati, da se bomo Slovenci lahko obnašali tako sebično, da ne bomo prevzeli svojega dela obveznosti, bremen in odrekaj v borbi proti globalnemu ogrevanju in onesnaževanju. Tudi brez vetrnic na obzorju ne bo šlo... S tem se bomo morali pač sprijazniti...

Naj še toliko zadovoljim vašo radovednost, da vam izdam, kako so Tunizijci oponašali tipičnega slovenskega turista...

Zadnji dan sem namreč povprašal vodičko in prijazno mi je opisala, kakšen je v Afriki stereotip za Slovence: da ga imajo ves čas »pod kapo« (beri: pijanci).

Poudarjam pa, da je bila ta skupina v hotelu »All inclusive«. Morda storitev ni vsebovala le »All you can eat«, ampak tudi »All you can drink«?

Nekateri ljudje se nikakor nočejo fotografirati... Popotni fotografi to spoštujemo in jih ne silimo, niti skrivaj ne fotografiramo ... Poiščemo rajši tiste, ki pa se prav z veseljem fotografirajo... Ti pa se pogosto še prav potrudijo, da skupaj nastane zanimiv portret ...

Popotni fotografi imamo radi, da je na fotografijah kaj zanimivega ... po možnosti kakšno živi bitje ... Če ni drugače, pa si pomagamo s kakšnim trikom ... Tako kot smo tudi tule na obali Cerkniskega jezera vrgli v zrak "leteči dežnik" ...

Kot popotni fotograf skušam čim večkrat na letalu dobiti sedež pri oknu ... Skoraj nikoli potem ne odidem brez kakšne lepe ali vsaj zanimive fotografije ...

Lep primer "body talk"... Ko se lepo vidi, komu je bila osamosvojitve res iskrena želja in izpopolnitev ...

DIGITALNA VERZIJA

bo vsebovala tudi preko 500 video posnetkov in veliko glasbe

www.zanimivaknjiga.je

ISBN 978-961-07-2769-9

9 789610 727699 >
CENA: 50,00 €